

Ügyszám: NAIH-1072-2/2013/J
Ügyintéző: dr. Bíró János

Dr. Felkai László úr részére
közigazgatási államtitkár

Belügyminisztérium

Budapest

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

A jogszabály-előkészítés figyelemmel kísérése során észleltem, hogy a kormány.hu honlapon, a Belügyminisztérium által társadalmi egyeztetésre bocsátott jogi szabályozási tervezetek sorában nyilvánosságra hozott, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban Szabs. tv.) és a kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvény tervezete a személyes adatok védelmét érintő részeket tartalmaz, ezért az a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) törvényben meghatározott véleményezési feladatkörébe tartozik. A tervezet közigazgatási egyeztetés keretében nem érkezett meg véleményezésre a NAIH-hoz, ezért azt hivatalból eljárva áttekintettem. A tervezethez a következő észrevételeket teszem:

1.

A tervezet 18. §-a a Szabs. tv.-t kiegészítve lehetővé kívánja tenni, hogy a szabálysértési és az előkészítő eljárást folytató hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó és civil szervezetet kereshessen meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetve iratok rendelkezésre bocsátása végett, és ennek a teljesítésére nyolc napos határidőt állapíthasson meg. A megkeresett a megállapított határidő alatt – ha törvény másképp nem rendelkezik – köteles lenne a megkeresést teljesíteni vagy a teljesítés akadályát közölni. A törvénytervezet szerint ha a megkeresés személyes adatok közlésére vonatkozik, az csak annyi és olyan személyes adatra vonatkozhat, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.

Az említett rész nem felel meg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban Infotv.) 5. § (3)

bekezdésének, amely szerint kötelező adatkezelés esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg. A kifogásolt rész nem tartalmaz adatfajta meghatározást. Továbbá a tervezett módosítás értelmezését nehezíti, hogy nincs összhangban a vonatkozó normaszöveg rész és a hozzá fűzött indokolás. Az indokolás csak „különböző hatóságokra” utal a megkeresés címzettjeiként.

2.

A tervezet 74. §-a az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban Eht.) 157. §-ának módosításával kötelezni kívánja az elektronikus hírközlési szolgáltatókat arra, hogy a szabálysértési és az előkészítő eljárást lefolytató hatóság számára a törvényben meghatározott feladatai ellátásának biztosítása céljából kérelemre kötelesek legyenek átadni vagy hozzáférhetővé tenni az előfizetőkről és a felhasználókról rendelkezésre álló adatokat, beleértve a híváslistát. Ugyanezen § az Eht. 159/A. §-t kiegészítve be kívánja emelni a szabálysértési és az előkészítő eljárást lefolytató hatóságot az elektronikus hírközlési szolgáltató adatmegőrzési kötelezettségének jogosultjai közé.

Nem zárom ki, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatóktól történő adatigénylés egyes szabálysértési tényállásokkal összefüggésben meghatározott adatokat illetően szükséges lehet a szabálysértési eljárásban, ám a tervezetben szereplő általános felhatalmazás nyilvánvalóan túlmegy a szükséges mértéken és ezért sérti az adatalanyok magánéletének és kapcsolattartásának tiszteletben tartásához, valamint személyes adataik védelméhez való jogát.

A tervezett adatkezelés aránytalanságát jelzi, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) 68. § (1) bekezdése az elektronikus hírközlési szolgáltatótól történő adatigénylést a titkos információgyűjtés keretében szabályozza és csak kétévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő, szándékos bűncselekmény felderítése érdekében, ügyészi jóváhagyáshoz kötve teszi lehetővé. Hasonló feltételek és korlátok a bűncselekményekénél jóval kisebb tárgyi súlyú szabálysértésekkel összefüggésben a tervezetben nem szerepelnek.

A tervezett szabályozás megfelelősége iránt az is kételyt ébreszt, hogy míg a bűncselekmények felderítése érdekében a törvény széleskörű nyomozati jogkört biztosít az eljáró szervek számára, addig a szabálysértési hatóság jogköre ennél korlátozottabb, ezért kérdéses, hogy az adatok beszerzése célravezető lehet-e egyáltalán.

A tervezett módosítás belső ellentmondáshoz vezet az elektronikus hírközlésről szóló Eht.-ban, mert a módosított rész előtti cím továbbra is „*Bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célú adatmegőrzési kötelezettség*”, a szabálysértési célra való utalás nélkül.

3.

Az adatokhoz való hozzáférés tervezett kiterjesztését indokolt lenne az európai uniós jogharmonizációs kötelezettségek szempontjából is megvizsgálni. Az Európai Parlament és Tanács 2002/58/EK Irányelve az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv), amely az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezelése vonatkozásában az alapvető jogok és szabadságok védelmének egyenértékű szintjét határozza meg, a 15. cikk (1) bekezdésében annyiban oldja fel a közlések és forgalmi adatok, valamint a helymeghatározási adatok titkosságát a tagállami jogalkotás számára, amennyiben az egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében.

Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 15. cikk (1) bekezdésében foglalt lehetséges adatkezelési célok közül a közbiztonság védelme van részben átfedésben a szabálysértési célú adatkezeléssel, azonban szabálysértési törvényi szabályozás egészében nem rendelhető alá a közbiztonság védelmi célnak. Míg a kriminális jellegű szabálysértések esetén az adatkezelés és a közbiztonság védelme közötti összefüggés megragadható, addig az igazgatásellenes szabálysértések, illetve az úgynevezett szakszabálysértések esetén az összefüggés nem áll fenn, ezért ezekben az esetekben az elektronikus hírközlési adatok felhasználásának lehetővé tétele nem lenne összhangban elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvvel.

4.

A tervezet értelmezését és a jogszabály előkészítés folyamatában a tervezett szabályozás megvitatását nehezíti, hogy a tervezet kifogásolt részeihez sablonos, egy kaptafára készült indokolások tartoznak:

"A gyakorlati tapasztalatok rámutattak arra, hogy a megkeresés lehetőségének hiánya komoly gátja volt a szabálysértések felderítésének. A tulajdon elleni szabálysértések esetében az értékhatár Szabs. tv. hatályba lépésekor történt felemelése miatt fokozott társadalmi igény jelent meg, hogy a szabálysértés felderítése eredményes legyen. Ennek feltétele, hogy különböző hatóságok megkeresésére lehetőség legyen."

"A gyakorlati tapasztalatok rámutattak arra, hogy a megkeresés lehetőségének hiánya komoly gátja volt a szabálysértések felderítésének. A megkeresés lehetőségét a Szabs. tv. tervezete biztosítja amelyhez szükséges a elektronikus hírközlésről szóló törvény módosítása."

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (1) bekezdésében foglaltak érvényre juttatása érdekében szükséges lenne a tervezet indokolását kiegészíteni.

Kérem Közigazgatási Államtitkár Urat, hogy a tervezethez tett észrevételeimet a törvénytervezet további előkészítése során figyelembe venni szíveskedjék.

Budapest, 2013. június „ „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár